

JÕULULÄKITUS 2017

Ja Sõna sai lihaks ja elas meie keskel, ja me nägime tema kirkust nagu Isast Ainusündinu kirkust, täis armu ja tõde. (Jh 1:14)

Kõrgestipühitsetud piiskopid, armsad vennad Kristuses,
Meie vaimulikkonna väga armastatud liikmed, preestrid ja diakonid,
Meie Eestimaa kiriku vennad ja õed,
kõik, kes te olete kallid mu südamele!

Jeesuse sündimine Petlemmas pole mingi aegadetagune sündmus, mis meid ei puuduta. Ja selle sõnumit ei anta inimkonnale edasi ebaisikuliselt. Selle sõnum on ainulisel ja erilisel viisil suunatud igale inimesele. Jõulurõõmu kuulutatakse meist igapähele, sest Päästja sünnib igapähe jaoks. Nagu Petlemma karjastele, nii ka meile kuulutatakse seda suurt rõõmu sama mõjusalt, sama tungivalt.

Sellepärast on Kristuse sündimine igapähele meist väga isiklik kingitus. Aga nagu karjused, nii ka meie saame selle kätte alles siis, kui ruttame täis usku ja tänulikkust seda kuulutama kõikjal, kuhu jalad viivad. Issand on tõepoolest meie keskel ja päästab meid; selline on meie lootus - enamgi veel, selline on meie lootuse julgus, millest vallandub kindel rõõm. Selle rõõmu allikaks on inimõistusele arusaamatu alandumine, millega meie Jumalast saab omal vabal tahtel väetimast väetim Jeesuslaps mähkmeisse mähitult viletsas sõimes.

Jumala plaan, mida sel pühal tähistame, ei olnud üksnes tulla maa peale oma ainsas Pojas, Jeesuse Kristuses; ei olnud lihtsalt sündida, vaid Ta tahtis endast teada anda ning ennekõike ilmutada oma heldust ja lõpmatut inimesearmastust (Tt 3:4). „Teile on täna sündinud Taaveti linnas Päästja“, kuulutas ingel karjastele: „kes on Issand Kristus.“ (Lk 2:11-12). Selles peitub tänase päeva enneolematu sõnum: Päästja on sündinud ja kõik võib saada päästetud - nii taevas, maa kui

alumised paigad!

Ja „Sõna sai lihaks“, kuulutab evangelist Johannes (1:14). Meie, kristlaste jaoks, pole tegemist üksnes salasusega, et Jumala Poeg sai inimeseks. Seesama vormel avaldab otsest moraalset ja praktilist mõju igale Kristusesse ristitud inimesele alati, kui tema liha teha patule ahvatleb. Tulgu lihaks saanud Jumala Sõna meie eneste ihusse, et Vaimu seadus võidutseks liha seaduse üle; et lihaks saanud Jumala Sõna mõjul saaks meie eneste ihu Püha Vaimu väel kirkastatud, sest oleme nüüdsest „Kristuse ihu ning igaüks omast kohast tema liikmed (1Kor 12:27).“

Ja siis saabuvad targad, kes uue tähe juhatusel tulevad kummardama jumalikku lapsukest. Nad leiavad Ta magamas lihtlabases loomalaudas. Kaugelt Idamaalt tulnud targad, ma küsin teilt Clairvaux Bernard'i [*klervoo bernaar'i*] sõnadega: „Kus on tema kuninglik õukond? Kus on tema aujärg? Kas loomalaut saab olla loss ja söödasõim kuninglik ase? Kuidas siis sellised targad nagu teie võivad olla nõnda arutud, et minna kummardama nii ea kui vara poolest niivõrd tähtsusetut last?“ Kas targad on siis tõesti hulluks läinud? Tõepoolest, nad on nii arutud, et apostel Pauluse sõnul muutuvad nad arukaks: „Kuna maailm Jumala tarkuses ei tundnud Jumalat ära tarkuse abil, siis oli Jumalale meelepärane päästa selle narri kuulutuse kaudu need, kes usuvad“ (1Kr 1:21).

See, kes neid juhib, ja mitte kuningakojust, vaid Petlemma väikesest hurtsikust, on Püha Vaim, osutades tähega neile teed ja õpetades salajas nende südant. Seepärast ei riiva väike lapsuke sõimes nende väarikust: nad põlvitavad Tema ette; nad annavad Talle au kui kuningale; nad kummardavad Teda kui Jumalat! Nad asetavad Tema jalge ette kulda, tunnistades Tema kuninglikkust, viirukit tunnistades Tema jumalikkust ja mürri, et rõhutada seda ülimat kingitust, mille Ta enesest kogu inimkonnale ristil teeb!

„Kuna targad järgnesid kuulekalt tähe valgusele, mis neile oli antud, juhatas see

nad jumaliku lapsukeseni. Kui minulgi jätkuks julgust kõik maha jätta, et sellele samale tähele järgneda, kui ma otsustaksin olla tõeline, valmis tunnistama maailma tulnud tõelisest valgusest, mis „valgustab iga inimest“ (Jh 1:9), siis Jumala valgus, vaatamata minu teadmatusetele, juhataks mind ikka igas elu olukorras ning kui vaja kasvõi Jeesuse eneseni, kelle peale ma olen pannud kogu oma lootuse“, on öelnud üks idakiriku munk.

„Äkitselt“, kirjutab evangelist Luukas (2:13-14), „olid koos inglisa taevased väed Jumalat kiitmas: „Au olgu Jumalale kõrges ja maa peal rahu hea tahtega inimestel!“ ...“ Aga mitte kõik inimesed ei ole hea tahtega. Kurja saladuslik võim mähkis toona ja mähib nüüdki maailma oma pimedusse. Apostel Johannes ei kardaks seda meile jõuliselt meelde tuletada (1:5): „Valgus paistab pimeduses ja pimedus ei ole seda omaks võtnud“. Nendele, kes Teda vastu võtavad, on valgus Kristus Jeesus ise; Ta ei ole tulnud pimeduse laste jaoks. Rahu on valguse laste, mõõk pimeduse laste jaoks. Selline on „karm ja kibe tõde, mis ei tohi hajutada jõululapse poeetilist võlu. Lihakssaamise salasus ja kurja saladus on tihedalt seotud. Taevast tulnud valgusele vastandub täpselt samavõrra hämar ja õõvastav patu öö“, ütleb Edith Stern. Lapsuke sõimes, kes on elu ja surma isand, hoiab meid oma kätes. Ta ütleb: „Järgne mulle!“. Ühesõnaga, tuleb meile meelde, et me peame valima valguse ja pimeduse vahel.

Armsad vennad ja õed!

Ajal, milles me elame ja mida raputavad ebakindlus, peataolek igas asjas, ebastabiilsus, sõjad ja kõikvõimalikud muud koledused, pakub Kristus end meile kui ainus turvalisus, kui ainus lahendus nii maailma kui meie eneste probleemidele. Seega ärge petkem end: me pole rumalad; me teame, et elame ühtaegu läbi nii rõõmu, mis maailma täidab, kui viletsust, mis selles elutseb.

Maine elu on pidev pinge kannatuse ja auhiilguse vahel. Ainult lootus saab meid juhtida selle au täiusesse, milleks on Jumalariik. Ja seda lootust saab meile anda üksnes Püha Vaim.

Aga selleks tuleb meil esmalt Jeesust tunda õppida koos Temaga elades, mõnikord isegi Teda trotsides. Siis avanevad meie silmad ja me näeme, et see on seesama lootus, mis Petlemma koopast maailma endasse haarab. Lootus, mis ei valmista kunagi pettumust, sest ta on alati neis paigus, mis on Isa päralt (Lk 2:49) selleks, et meie armastaksime Teda, kes nii palju on armastanud.

Selline on lõppkokkuvõttes selle imelise salasuse kingitus, milleks on Jeesuse sündimine Petlemmas. Vastastikuse usalduse ja ohvrianni salasus ühes Temaga, kes juhatab meid oma Isa halastava armastuse, rõõmu ja au sisse.

Pangu see uus 2018 aasta meid iga päevaga pisut rohkem kuulama oma Jumalat ja seeläbi ka oma vendi ja õdesid, kes nii väga vajavad märkamist kõikjal maailmas, kus võimutseb vaesus, viletsus ja meeleheide. Aamen!

+ Stefanus,

Tallinna ja kogu Eesti metropoliit,

EAÕK püha Sinodi esimees

Tallinnas, jõulupühal 2017